

**Ne felejtse el, hogy a vázlatot és a fogalmakat, évszámokat
bele kell írni a füzetbe!**

Vázlat

Az enyhülési folyamat kezdete

- 1). **1953**-ban meghalt Sztálin.
Ezután a Szovjetunió és az USA között a hidegháborús feszültség jelentősen csökkent.
Ezt a folyamatot enyhülésnek nevezzük.
Hruscsov szakított Sztálin örökségével.
Elítélte a sztálinizmus bűneit és a személyi kultuszt is.
- 2). Megjelent a békés egymás mellett élés gondolata.
Ausztria négyhatalmi megszállása véget ért, és az ország visszanyerte önállóságát.

Berlini fal

- 3). Amikor az NSZK-t felvették a NATO-ba, válaszul megalakult a kommunista tábor katonai szövetsége, a **Varsói Szerződés 1955**-ben.
Újabb ellentét alakult ki Nyugat-Berlin miatt.
1961-ben felépítették a hírhedt berlini falat is.

A kubai rakétaválság és következményei

- 4). A szuperhatalmak között újabb háborús veszélyt jelentett a **kubai rakétaválság**.
A Szovjetunió **1962**-ben támadó rakétákat akart telepíteni Kubába.
A világot néhány napon át az atomháború réme fenyegette.
Annyi atomfegyver volt, hogy bevetésük világméretű pusztulást okozott volna.
Kialakult az „elrettentés egyensúlya”.
- 5). Sztálin halála után sorra bontakoztak ki a kommunizmus elleni tiltakozó akciók Közép-Európában.
Lengyelországban több alkalommal robbantak ki nagyobb tüntetések, lázongások a rendszer ellen.
Az ugyancsak 1956-ban kirobbant magyar forradalmat viszont már fegyverrel verte le a Szovjetunió.
Csehszlovákiában **1968**-ban ellenzéki csoportok szabad választásokat, demokráciát, a Varsói Szerződésből való kilépést követeltek.
A szovjet hadsereg szövetségeseivel együtt bevonult Csehszlovákiába.
- 6). 1970-es évek elejére ismét enyhült a szuperhatalmak közötti szembenállás.
Az NSZK ugyanis elismerte az NDK önálló állami létét, és egy szerződésben elfogadta Lengyelország nyugati határait is.

Az enyhülési politika csúcspontja az **1975-ös helsinki értekezlet** volt. Rögzítették a határok sérthetetlenségét, valamint az alapvető emberi jogokat.

Ígéretet tettek a külföldi újságok és könyvek terjesztésének engedélyezésére is.

A vasfüggöny mögött élő emberek is egyre jobban megismerhették a nyugati világot.

Fogalmak – Évszámok

1953 – J. V. Sztálin a Szovjetunió és kommunista világ első számú vezetőjének halála

1956 – az SZKP (Szovjetunió Kommunista Pártja) XX. kongresszusa, ahol feltárják a sztálinizmus bűneit, hibáit

Nyikita Szergejevics Hruscsov - szovjet kommunista politikus volt, Sztálin halála után, 1953-tól 1964-ig a Szovjetunió Kommunista Pártja (SZKP) első titkára volt

1961 – Berlinben a felépítik a falat Kelet-Berlin körül

Kubai rakétaválság – a Szovjetunió és az Egyesült Államok világháborúval fenyegető konfliktusa (ellentéte) a szovjetbarát Kubába telepítendő atomrakéták miatt

J.F. Kennedy – az USA elnöke a rakétaválság idején
1963. novemberében, máig tisztázatlan körülmények között merénylet áldozata lesz

1968 – a Varsói Szerződés csapatai bevonulnak Csehszlovákiába

Helsinki értekezlet – az 1975-ben az enyhülés folyamatának csúcspontjaként megtartott értekezlet